limisi hauakujude ja -monumentide alal, ja modelleeris arvuka kogu eesti väljapaistvamate tegelaste portreebüste, selleks vahel Tallinnas käies. Aa. 1912—13 omandas Tallinna linnavalitsus seltskonnategelaste kaasabil temalt suurema kipsteoste kogu ja hiljemini mõned paremad marmorkujud, nagu »Kristus«, »Barrabas« ja kujuri autoportree. A. 1914 asus W. Tallinna ja selleaegne linnapea J. Poska (vt.) hankis talle kindla elatise võimaldamiseks linna kunstiväärtuste järelevalvaja koha. Eesti iseseisvuse algupäevil omandas Vabariigi Valitsus temalt suurema arvu teoseid ja enamik neist kui ka linnale kuuluvaist koondati Tallinna Eesti Muuseumi, kuigi W. kõigiti oli püüdnud läbi viia omanimelise erimuuseumi asutamist. Elades kunstielust tagasitõmbunult suri W. 22. XI 1921 Tallinnas ja maeti Tartu Maarja kiriku surnuaiale, kus ta endale varemini oli püstitanud hauamonumendi.

W.-i toodangut võib kujundusliku sisu järgi üldiselt liigitada 6 grupiks: 1) teosed maailmakirjanduse ainetel, nagu »Hamlet«, »Ophelia«, »Lady Macbeth«, »Romeo ja Julietta« (Shakespeare), »Tütarlapse kaebus«, »Poisike jõe kaldal« (Schiller), »Kui palju on inimesel maad vaja« (Tolstoi), 2) piibliainelised teosed, nagu »Kristus«, »Barrabas«, »Aadam«, »Eeva«, »Kristus Ketsemani aias«, 3) teosed eesti mütoloogia ainetel, nagu »Koit«, »Ämarik«, »Vanemuine«, »Linda«, »Kalevipoeg«, 4) allegoorilised teosed, nagu »Roma«, »Russia«, »Germania«, »Estonia«, »Ideaal«, »Reaal«, 5) portreebüstid, millede koguarv tõuseb paarisajani, 6) hauamonumendid, millede tavaliseks sisuks inglikuju pärjaga või palmioksaga, sagedasti aga ka leinav naisfiguur maetu reljeefportree kohal. Kõige enam kunstiküpsena esineb ta 1., 2. ja 4. grupis mainitud teostes, osutades paiguti, eriti piibliainelistes ja allegoorilistes teostes, püüdu läheneda Itaalia klassitsismi (XVIII sajandi lõpp ja XIX algus) vormiideaalidele, sealsamas aga langedes sentimentaal-romantilise värvinguga idealiseerivasse realismi, — tavaline nähe klassitsistliku kooli hilisemate epigoonide juures. Ehkki W. pahatihti patustab joonelise puhtuse, vormi täiuslikkuse ja hea maitse vastu, mis on tingitud tema vähesest haridusest ja puudulikust professionaalsest tööoskusest, on siiski mõned tema figuraalteosed, nagu »Hamlet«, »Lady Macbeth«, »Eeva«, »Eeva tütar«, »Ämarik« ja »Agrippina«, võrdlemisi hästi õnnestunud ja kunstiliselt kaalukad; väärtuslikuma meistriteosena nõuab eraldi väljatõstmist »Barrabas«, milles laitmatu tehnilise käsitluse juures kujur on saavutanud ühtlasi jõuliselt-dramaatilise psühholoogilise ekspressiivsuse ja tugeva elutunde. Mis puutub portreedesse, siis esineb nende üldise nõrga küljena elutus vormis ja vähene karakterlikkus; paremaina neist väärivad lähemat tähelepanu esijoones kujuri enese, tema ema ja Kreutzwald'i portreebüstid. Peale arvurikka teostekogu Tallinna Eesti muuseumis leidub W.-i teoseid veel Tall. provintsiaalmuuseumis, »Estoonia« ja »Vanemuise« teatris, Riia muuseumides ning paljudes erakogudes Eestis ja mujal; nende materjaliks on peaaegu erandita marmor ja kips. Pronksist »Linda« seati Tallinna Rootsi kantsile monumendina mõni aeg enne kujuri surma.

Skulptuurkunsti kõrval püüdis W. teotseda ka kirjanduse ja muusika alal. Tema sulest on m. s. ilmunud: näidendid »Maie ja Mihkli kosjad, ehk klaas veini« (Tartu, 1895, II tr. Viljandi, 1911), »Õnn ja töö« (Vilj., 1910), muusisulised »Vaatlused ja kõned« (Tartu, 1901), »Kirjeldused« I (Vilj., 1914), »Veiksed vaatlused kodumaa väljadel« (Tallinna, 1916), »Licht u. Schatten« (Tartu, 1900), »Der Pilger . . .« (Peterburi, 1914) ja jutustus »Ingenieur Rudi« (Peterb., 1907). Muusika alal on W. loonud ca 100 viisi, kuigi ta teoreetiliselt ega praktiliselt muusikat ei tundnud; trükis on ilmunud »Kümme laulu« (Zehn Lieder). Kõik W.-i kirjandusliku ja muusikalised katsed on ilma püsivama väärtuseta.

Autobiograafia (käsikiri Tallinna Eesti Kirjastuse Ühisuses); E. Kirj. 1917 (A. Laipman), 1922 (A. Kivi); Pvl. 1921, nr. 314—18, 320—21, 324, 330 (N. Kann). *A. V.*

WELLINGK, Otto, sõdur, sünd. 1649. a. ooberstи pojana, kuulus suguvõssa, mis Westfaalist oli asunud Liivimaale juba ordu ajal ja siin ning Soomes ja Ingeris aja jooksul omandanud küllalt suuri maa-alu. W. astus juba varakult sõjaväeteenistusse, sai 1664 leitnandiks, 1676 ooberstiks ning s. a. dets. alates vabahärraks, 1687 kindralmajoriks, 1698 ratsaväe-kindraliks. A. 1698 määrati ta Narva, Ingeri ja Käkisalmi lääni kindralkuberneriks. Põhjasõja puhkemisel 1700. a. alul usaldati tema hoolde Liivimaa ja Ingeri kaitse organiseerimine; samuti määrati ta Ingeris ja Liivimaal asuvate ja siiasaadetud vägede juhtivaks kindraliks, kellena tal tuli tagasi tõrjuda saksilaste kallaletungi Liivimaale. Kiirustatult tõttasid ta väed, milledes enamikus oli soomlasi, kindr.-kub. Dahlbergil'e (vt.) appi. W.-i eelvägede Riia alla ilmumine kindralmajor Maydell'i juhtimisel sundis saksilasi kiires korras üle Väina tagasi tõmbuma, kuid osalt varustustingimuste korraldamatuse tõttu ning osalt soovides ära oodata W.-i enda kohalejõudmist, ei asunud ta väed saksilasi taga ajama, kuigi sõdurite arv seda oleks võimaldanud. Mais 1700